

Dziennik rządowy

dla

**kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami
Oświęcimskim i Zatorskim, tudzież z Wielkim
Księstwem Krakowskim.**

Rok 1853.

Oddział drugi.

Część XII.

Wydana i rozesłana dnia 13. Czerwca 1853.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

**Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Au-
schwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.**

Jahrgang 1853.

Zweite Abtheilung.

XII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 13. Juni 1853.

105.

**Rozporządzenie krajowej Dyrekcji Skarbowej
z dnia 28. Lutego 1853,**

wydane do wszystkich powiatowych Administracji Skarbowych,

o postępowaniu pod względem stempla z dokumentami, tudzież o uwierzytelnianiu ich w przypadkach, przewidzianych §§. 134, 137, 140 i 222 ustawy cła i monopolów rządowych.

Na wniesione zapytanie, jak z dokumentami rękojemnymi i ich uwierzytelnieniami, o których w §§. 134, 137, 140 i 222 ustawy cła i monopolów rządowych napomknięto, we względzie stempla postępować należy, wysokie c. k. Ministerstwo Skarbu rozporządzeniem z dnia 29. Września 1852 l. 47065/3227 oznajmiło dla wiadomości i przestrzegania, że wzmiankowane w §§. 134, 137, 140 i 222 ustawy cła i monopolów rządowych zaświadczenia, dokumenta rękojemne i zabezpieczające, dla kupców i brykarzów wydawane, według pozycyi taryfowej 102, c) bezwarunkowo od opłaty wolne być mają, a umieszczone na nich uwierzytelnienie do owych uwierzytelnień policzone być ma, które według 117. pozycyi taryfy, ustępu r) ustawy, opłacie nie podpadają.

Krajewski m. p.

106.

**Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 7. Marca 1853,
którym Wilhelmowi Gollmanowi nadano wyłączny przywilej.**
(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 5. Kwietnia 1853, Nr. 27).

Ministerstwo Handlu, opierając się na postanowieniach najwyższego patentu o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852, uznało za stosowną, Wilhelmowi Gollmannowi, chirurgowi, akuszerowi, dentyście i konowałowi w Wiedniu (w mieście pod l. 514), nadać na lat dwa wyłączny przywilej na wynalazek esencji do nacierania, ochładzania i gładzenia twarzy po jej ogoleniu, zwaną „Essence metaxurine lisante et refrigerante“. Opis wynalazku złożony jest w c. k. archiwum przywilejów (l. 1616—H.), gdzie go każdemu przejrzeć wolno.

Baumgartner m. p.

105.

Erlaß der Finanz-Landes-Direktion vom 28. Februar 1853,

(An sämtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen.)

über die Stempelbehandlung der Urkunden und deren Legalisirungen in den Fällen der §§. 134, 137, 140 und 222 der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung.

Das hohe k. k. Finanz-Ministerium hat mit dem Erlasse vom 29. September 1852 Z. 47065 3227 auf die gestellte Anfrage, wie die Bürgschafts-Urkunden und deren Legalisirungen, deren in den §§. 134, 137, 140 und 222 der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung Erwähnung geschieht, hinsichtlich der Stempelpflicht zu behandeln sind, zur Wissenschaft und Darnachachtung bedeutet, daß die in den §§. 134, 137, 140 und 222 der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung erwähnten Zeugnisse, Bürgschafts-Urkunden und Sicherstellungs-Urkunden für Handels- und Fuhrleute nach der Tarifs-Post 102 c) die unbedingte Gebührenfreiheit zu genießen haben, und die darauf angebrachten Legalisirungen unter jene Beglaubigungen zu zählen sind, welche nach der Tarif-Post 117 Absatz r) des Gesetzes gebührenfrei zu behandeln sind.

Krajewski m. p.

106.

Verordnung des Handelsministeriums vom 7. März 1853,

womit dem Wilhelm Gollmann ein ausschließendes Privilegium verliehen wird.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 5. April 1853, Nr. 27)

Das Handelsministerium hat dem Wilhelm Gollmann, Wund-, Geburts-, Zahn- und Thierarzte in Wien (Stadt Nr. 514), ein ausschließendes Privilegium auf die Erfindung einer Nachtrast-, Kühl- und Glätt-Essenz „Essence metaxurine lisante et refrigerante“ genannt, auf Grundlage der Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegienpatentes vom 15. August 1852, auf die Dauer von zwei Jahren zu verleihen befunden. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Z. 1616--h.).

Baumgartner m. p.

107.

**Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 9. Marca 1853,
którem Antoniemu Gmeinerowi nadano wyłączny przywilej.**

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 5. Kwietnia 1853, Nr. 27).

Ministerstwo Handlu, oparte na postanowieniach najwyższego patentu o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852, uznało za stosowną, Antoniemu Gmeinerowi, handlującemu misurkami w Wiedniu (w mieście pod l. 594), na rok jeden nadać wyłączny przywilej na ulepszenie wyrabiania pendentów złotych i portepej do szpad i pałaszów. Opis ulepszenia, o którego utajenie proszono, złożony jest w c. k. archiwum przywilejów (l. 985 — H.).

Baumgartner m. p.

108.

**Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 9. Marca 1853,
którem przedłużono czas trwania kilku przywilejów.**

(W Dzienniku rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 5. Kwietnia 1853, Nr. 27).

Ministerstwo Handlu uznało za stosowną, następujące wyłączne przywileje na dalszy czas przedłużyć, przy rozciągnięciu skuteczności ich na całą monarchię:

1. Przywilej z dnia 28. Stycznia 1845 r., pierwotnie Jakóbowi Bierstingerowi, posrebrzycielowi drzewa w Wiedniu nadany, a według dokumentu ustępstwa z dnia 23. Czerwca 1849 na Jakóba Bierstingera młodszego w Wiedniu (Landstrasse pod l. 364) przeniesiony, opiewający na wynalazek i ulepszenie wozów z zamykanemi półkoszkami do przewożenia drew; na rok dziewiąty.

2. Przywilej z dnia 14. Lutego 1842 Michałowi Pollakowi, kupcowi, nadany na ulepszenie w konstrukcyi aparatów do pospiesznego wyrabiania octu; na rok dwunasty.

3. Przywilej z dnia 6. Lutego 1844, pierwotnie Karolowi Dietzlerowi nadany, a ustępstwem z dnia 13. Października 1851 na własność Antoniego Ertla, dentysty i jego małżonki Ludmiły Ertlowej odstąpiony, opiewający na wynalazek i ulepszenie uniwersalnej maszyny do rubrykowania i rastrowania; na rok dziesiąty.

4. Przywilej, Józefowi Michalskiemu, kotlarzowi w Bruku nad Lajtą, dnia 15. Lutego 1845 nadany na wynalazek nowój maszyny do gotowania; na rok dziewiąty.

Baumgartner m. p.

107.

Verordnung des Handelsministeriums vom 9. März 1853,
womit dem Anton Gmeiner ein ausschließendes Privilegium verliehen wird.
(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 5. April 1853, Nr. 27.)

Das Handelsministerium hat dem Anton Gmeiner, Bijuterhändler in Wien (Stadt Nr. 594), ein ausschließendes Privilegium auf eine Verbesserung der Erzeugung der Degen- und Säbel-Goldkuppeln und Porte d'épée, auf Grundlage der Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegienpatentes vom 15. August 1852, auf die Dauer eines Jahres zu verleihen befunden. Die geheimzuhaltende Privilegiumsbeschreibung wird in dem k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (B. 985 - S.).

Baumgartner m. p.

108.

Verordnung des Handelsministeriums vom 9. März 1853,
womit mehrere Privilegien verlängert werden.
(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 5. April 1853, Nr. 27.)

Das Handelsministerium hat folgende ausschließende Privilegien, mit Ausdehnung der Wirksamkeit derselben auf den Umfang des gesammten Reiches, zu verlängern befunden:

1. Das ursprünglich dem Jakob Bierstinger, bürgerlichen Holzversilberer in Wien verliehene, und laut Abtretungsurkunde vom 23. Juni 1849 an Jakob Bierstinger jun. in Wien (Landstrasse Nr. 364), übergegangene Privilegium vom 28. Jänner 1845, auf eine Erfindung und Verbesserung von Wägen mit geschlossenen Körben zum Verführen des Brennholzes; auf das neunte Jahr.

2. Das dem Michael Pollak, Handelsmanne, verliehene Privilegium vom 14. Februar 1842, auf eine Verbesserung in der Konstruktion der zur Schnell-Essig-Erzeugung zu verwendenden Apparate; auf das zwölfte Jahr.

3. Das ursprünglich dem Karl Diezler verliehene, und mittelst Zession vom 13. Oktober 1851 in das Eigenthum des Anton Ertl, Zahnarztes, und dessen Ehegattin Lubmilla Ertl übergegangene Privilegium, auf die Erfindung und Verbesserung einer Universal-Kubrizir- und Rastrirmaschine, vom 6. Februar 1844; auf das zehnte Jahr.

4. Das dem Joseph Michalstky, Kupferschmiede in Brud an der Leitha, verliehene Privilegium vom 15. Februar 1845, auf die Erfindung einer neuen Kochmaschine; auf das neunte Jahr.

Baumgartner m. p.

109.

**Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 11. Marca 1853,
o nadaniu dwóch wyłącznych przywilejów.**

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 5. Kwietnia 1853, Nr. 27).

Ministerstwo Handlu nadało na mocy postanowieni najwyższego patentu o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852 następujące wyłączne przywileje:

1. Sebastyanowi Augustowi Schemmerowi, nauczycielowi muzyki w Pradze pod l. 267-III., na wynalazek mający się zasadzać na wyrabianiu pięknych i tanich płyt półwypukłych do drukowania nót prasą drukarską; na dwa lata. Opis wynalazku, o którego utajenie proszono, złożony jest w c. k. archiwum przywilejów (l. 983 — H.).

2. Janowi Nepomucenowi Neumannowi, rzeczywistemu inwalidowi w Wiedniu (Wiedeń l. 217), na wynalazek w urządzeniu powozów, zapomocą którego można je nawet w największym pędzie w okaugnieniu zatrzymać, a gdyby cheiano, nawet konie natychmiast od powozu odpiąć; na lat pięć. Opis wynalazku, o którego utajenie proszono, złożony jest w c. k. archiwum przywilejów (l. 1317 — H.).

Baumgartner m. p.

110.

**Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 13. Marca 1853,
którym c. k. porucznikowi 27. pułku liniowego, Emanuelowi baronowi Teuffenbachowi nadano wyłączny przywilej.**

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 5. Kwietnia 1853, Nr. 27).

Ministerstwo Handlu, oparte na postanowieniach najwyższego patentu o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852, uznało za stosowną, Emanuelowi baronowi Teuffenbachowi, c. k. porucznikowi 27. pułku liniowego, w Maros-Vásárhely w Siedmiogrodzkiej Ziemi, nadać na rok jeden wyłączny przywilej na wynalazek maszyny do ważenia i wybiérania (sortowania) płyt mennicznych, mającej mieć własność odważania i sortowania 100 sztuk płyt mennicznych w 15 sekundach tak, że do jednego naczynia dostają się same wazne, do drugiego same przeważające, a do trzeciego same niedoważające. Opis wynalazku, o którego utajenie proszono, złożony jest w c. k. archiwum przywilejów (l. 1319 — H.).

Baumgartner m. p.

109.

**Verordnung des Handelsministeriums vom 11. März 1853,
über die Verleihung zweier ausschließenden Privilegien.**

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 5. April 1853, Nr. 27.)

Das Handelsministerium hat nachstehende ausschließende Privilegien auf Grundlage der Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegienpatentes vom 15. August 1852 verliehen:

1. Dem Sebastian August Schemmer, Musiklehrer in Prag, Nr. 267-III., auf eine Erfindung, welche darin bestehen soll, schöne und wohlfeilere Relief-Platten zum Drucke von Musikalien auf der Buchdruckerpresse zu verfertigen; auf die Dauer von zwei Jahren. Die geheimzuhaltende Privilegiumbeschreibung wird im k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (Z. 983—S.).

2. Dem Johann Nepomuk Reumann, Real-Invaliden in Wien (Wieden Nr. 217), auf eine Erfindung in der Konstruktion der Wagen, wodurch diese selbst im schnellsten Laufe augenblicklich zum Stillstande gebracht werden, und nach Belieben auch die Pferde allsogleich vom Wagen trennbar seyn sollen; auf die Dauer von fünf Jahren. Die geheimzuhaltende Privilegiumbeschreibung wird im k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (Z. 1317—S.).

Baumgartner m. p.

110.

**Verordnung des Handelsministeriums vom 13. März 1853,
womit dem k. k. Oberlieutenant des 27. Linien-Infanterie-Regimentes, Emanuel Freiherrn von Teuffenbach, ein ausschließendes Privilegium verliehen wird.**

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 5. April 1853, Nr. 27.)

Das Handelsministerium hat dem k. k. Oberlieutenant des 27. Linien-Infanterie-Regimentes Emanuel Freiherrn von Teuffenbach zu Maros-Basárhely in Siebenbürgen, ein ausschließendes Privilegium auf die Erfindung einer Münz-Platten-Wäge- und Sortiermaschine, welche die Eigenschaft besitzen soll, 100 Stück Münzplatten in 15 Sekunden derart zu wiegen und zu sortiren, daß in einem Gefäße die vollwichtigen in einem zweiten die zu schweren und in einem dritten Gefäße die zu leichten Münzplatten zu liegen kommen, auf Grundlage der Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegienpatentes vom 15. August 1852, auf die Dauer eines Jahres zu verleihen befunden. Die geheimzuhaltende Privilegiumbeschreibung wird im k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (Z. 1319—S.).

Baumgartner m. p.

**Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 15. Marca 1853,
którem nadano kilka wyłącznych przywilejów.**

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 5. Kwietnia 1853, Nr. 27).

Ministerstwo Handlu, opierając się na postanowieniach najwyższego patentu o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852, nadało następujące wyłączne przywileje:

1. Natanaelowi Ignacemu Szenkowi, c. k. hutmistrzowi w Felsőbánya w Węgrzech, na wynalazek pojedynczego ciągle działającego aparatu, z pomocą którego mętna woda z przymieszanych mechanicznie części ma się dawać oczyścić, i do najrozmaitszych celów używać; na rok jeden. Otwarty opis przywileju złożony jest w c. k. archiwum przywilejów (l. 1115 — H.).

2. Janowi Arrerowi, fabrykantowi guzików z perłowej macicy w Wiedniu (Schottenfeld nr. 287), na wynalazek wyrabiania z odrzucanej zwyczajnie brudnej perłowej macicy połyskujących czarnych guzików, do naturalnych czarnych zupełnie podobnych; na lat dwa. Opis wynalazku, o którego utajenie przoszono, złożony jest w c. k. archiwum przywilejów (l. 1470 — H.).

3. Janowi Ferdynandowi Dietrichowi, z Poczdamu w Prusiech, rysownikowi i mechanikowi w wyrobni maszyn G. Siegla w Wiedniu (Michaelbäuern'scher Grund l. 39 i 42), na wynalazek na tém zasadzający się, że aparat galwanomagnetyczny na dowolnie wielu miejscach oznacza czas zupełnie równo; na rok jeden. Otwarty opis wynalazku złożony jest w c. k. archiwum przywilejów (l. 1499 — H.).

4. Edwardowi Hammerowi, oficyałowi rachunkowemu c. k. nadwornój Izby rachunkowój mennicznój i górniczej w Wiedniu (Landstrasse l. 708), na ulepszenie w wyrabianiu form drukowych (modelów), używanych do drukowania materyj i obić; na rok jeden. Opis ulepszenia, o którego utajenie przoszono, złożony jest w c. k. archiwum przywilejów (l. 1618 — H.).

5. Mikołajowi Castensenowi, inżynierowi cywilnemu w Wiedniu (Weissgärber nr. 121), na ulepszenie w urządzeniu maszyn do koszenia, które będąc tańsze i lepiej urządzone, lepiej mają kosić; na rok jeden. Otwarty opis ulepszenia złożony jest w c. k. archiwum przywilejów (l. 1739 — H.).

Verordnung des Handelsministeriums vom 15. März 1853,

wodurch mehrere ausschließende Privilegien verliehen werden.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 5. April 1853, Nr. 27.)

Das Handelsministerium hat nachstehende ausschließende Privilegien auf Grundlage der Bestimmungen des Allerhöchsten Privilegienpatentes vom 15. August 1852 verliehen:

1. Dem Nathanael Ignaz Szenk, k. k. Bergmeister zu Felsőbánya in Ungarn, auf die Erfindung eines einfachen, beständig wirkenden Apparates, mittelst welchem getrübes Wasser vollständig von den mechanisch beigemengten Bestandtheilen gereinigt und so zu den mannigfaltigsten Zwecken verwendbar gemacht werden soll; auf die Dauer eines Jahres. Die offenzuhaltende Privilegiumsbeschreibung wird im k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (Z. 1115—5.).

2. Dem Anton Urter, Perlenmutter-Knopf-Fabrikanten in Wien (Schottenfeld Nr. 287), auf die Erfindung, aus der sonst als schmutzfarbig verworfenen Perlenmutter glänzend schwarze Knöpfe zu erzeugen, die den naturschwarzen ganz ähnlich seien; auf die Dauer von zwei Jahren. Die Beschreibung, deren Geheimhaltung angefochten wurde, befindet sich in dem k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 1470—5.).

3. Dem Johann Ferdinand Dietrich, aus Potsdam in Preußen, Zeichner und Mechaniker in der G. Siegel'schen Maschinenfabrik in Wien (Michaelbäuer'schen Grund Nr. 39 und 42), auf eine Erfindung, welche darin bestehe, daß mittelst eines galvanomagnetischen Apparates die Zeit an beliebig vielen Orten vollkommen gleich angezeigt werde; auf die Dauer eines Jahres. Die offenzuhaltende Privilegiumsbeschreibung wird in dem k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (Z. 1499—5.).

4. Dem Eduard Hammer, Rechnungs-Offizialen der k. k. Münz- und Montan-Hofbuchhaltung in Wien (Landstrasse Nr. 708), auf eine Verbesserung in der Erzeugung der für den Zeug- und Tapeten-Druck in Anwendung kommenden Druckformen (Druckmodel); auf die Dauer eines Jahres. Die Privilegiumsbeschreibung, deren Geheimhaltung angefochten wurde, befindet sich im k. k. Privilegien-Archive in Aufbewahrung (Z. 1618—5.).

5. Dem Nikolai Carstensen, Zivil-Ingenieur in Wien (Weißgärber Nr. 121), auf eine Verbesserung in der Konstruktion von Näh-Maschinen, welche bei einer billigen und zweckmäßigeren Herstellung eine mehr sichere Wirkung erzielen sollen; auf die Dauer eines Jahres. Die offenzuhaltende Privilegiumsbeschreibung wird im k. k. Privilegien-Archive aufbewahrt (Z. 1739—5.).

Baumgartner m. p.

**Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 15. Marca 1853,
o zgaśnieniu dwóch przywilejów, mianowicie: przywileju Jerzego
Blintona z dnia 27. Lipca 1850, i Jakóba Franciszka Henryka Hem-
bergera z dnia 4. Stycznia 1849.**

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 5. Kwietnia 1853, Nr. 27.)

Przywilej Jerzego Blintona z dnia 27. Lipca 1850, nadany mu na ulepszenie postępowania ku połączeniu albo metalicznemu złożeniu żelaza ze szkłem, albo innymi zeszkłoniemi produktami, tudzież przywilej Jakóba Franciszka Henryka Hembergera z dnia 4. Stycznia 1849, nadany mu na wynalazek i ulepszenie w budowie okrętów, zgasły z powodu niewykonywania ich. Opis przywileju Jerzego Blintona, zgasłego przed wejściem w wykonanie patentu o przywilejach z dnia 15. Sierpnia 1852, oddaje się c. k. instytutowi politechnicznemu do schowania, opis zaś później zgasłego przywileju Jakóba Franciszka Henryka Hembergera c. k. archiwum przywilejów podobnie do schowania, gdzie je każdemu przejrzeć wolno.

Baumgartner m. p.

Verordnung des Handelsministeriums vom 15. März 1853,
wegen Erlöschung zweier Privilegien, und zwar des Georg Blinton vom 27.
Juli 1850, und des Jakob Franz Heinrich Hemberger vom 4. Jänner 1849.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 5. April 1853, Nr. 27.)

Das Privilegium des Georg Blinton, vom 27. Juli 1850, auf eine Verbesserung des Verfahrens, eine Verbindung (connexion) oder metallische Zusammensetzung (assemblage) zwischen dem Eisen und dem Glase, oder anderen verglasten Produkten zu bewirken, und das Privilegium des Jakob Franz Heinrich Hemberger, vom 4. Jänner 1849, auf eine Erfindung und Verbesserung im Schiffbaue, sind durch Nichtausübung erloschen. Die Beschreibung des vor Eintritt der Wirksamkeit des Privilegiengesetzes vom 15. August 1852 erloschenen Privilegiums des Georg Blinton wird dem k. k. politechnischen Institute, jene des später erloschenen Privilegiums des Jakob Franz Heinrich Hemberger dem k. k. Privilegien-Archive zur Aufbewahrung für Jedermanns Einsicht übergeben.

Baumgartner m. p.

